

სწავლების მეთოდика Methodic of Teaching

ეფექტური სტრატეგიები ინგლისური ენის სწავლის გასაუმჯობესებლად სასწავლო გარემოში

ლიდა ობოლაძე, ანა ფიფია, თამარ გრიგალაშვილი

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ქუთაისი, საქართველო

ORCID:0000-0001-8490-4813

e-mail: mananamikadze123@gmail.com

<https://doi.org/10.52340/lac.2025.34.23>

SJIF 2025: 8.584

სტატიაში განხილულია ინგლისური ენის შესწავლის ეფექტური სტრატეგიები თანამედროვე სასწავლო გარემოში, სადაც ყურადღება გამახვილებულია იმ მიდგომებზე, რომლებიც ხელს უწყობს როგორც ენობრივი კომპეტენციის განვითარებას, ისე მოსწავლეთა ჩართულობის ამაღლებას. განსაკუთრებული ადგილი ეთმობა კომუნიკაციურ მეთოდს, რომელიც ერთ-ერთ ყველაზე წარმატებულ საშუალებად მიიჩნევა იმისათვის, რომ მოსწავლეებმა შეძლონ ინგლისური ენის გამოყენება რეალურ სიტუაციებში და არა მხოლოდ გრამატიკისა და ლექსიკის მექანიკური დამახსოვრება. სტატიაში ხაზგასმულია მოტივაციისა და ემოციური ჩართულობის მნიშვნელობა უკეთესი შედეგების მისაღწევად. მასწავლებლებს მოეთხოვებათ შექმნან პოზიტიური და მხარდამჭერი გარემო, სადაც შეცდომის დაშვება აღიქმება როგორც განვითარების საშუალება. დამატებით, განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა კულტურული ელემენტების ინტეგრაციას, რაც ენის შემსწავლელებს ეხმარება არა მხოლოდ ენის, არამედ ინგლისურენოვანი სამყაროს ღირებულებებისა და ტრადიციების უკეთ გააზრებაში.

საკვანძო სიტყვები: ეფექტური სტრატეგია, ინგლისური ენა, სასწავლო გარემო

თანამედროვე განათლების სისტემაში უცხო ენების, განსაკუთრებით კი ინგლისურის სწავლება, ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან მიმართულებად იქცა. გლობალიზაციისა და ინფორმაციული ტექნოლოგიების განვითარების ეპოქაში

ინგლისური ენა აღარ განიხილება მხოლოდ სასწავლო საგნად, ის წარმოადგენს საკომუნიკაციო და პროფესიული წარმატების მთავარ ინსტრუმენტს. სწორედ ამიტომ, ინგლისური ენის სწავლების ეფექტური სტრატეგიების დანერგვა სასწავლო გარემოში დღეს გადამწყვეტ მნიშვნელობას იძენს. სწავლის პროცესის შედეგიანობა დამოკიდებულია არა მხოლოდ სასწავლო მასალასა და გაკვეთილების რაოდენობაზე, არამედ იმაზე, თუ როგორ არის ორგანიზებული სწავლება, რამდენად მოტივირებულნი არიან მოსწავლეები და რამდენად ეფექტურად იყენებს მასწავლებელი თანამედროვე მეთოდებსა და ტექნოლოგიებს.

ერთ-ერთ ყველაზე წარმატებულ მიდგომად ითვლება **კომუნიკაციური** სწავლება, რომლის მთავარი მიზანია არა მხოლოდ გრამატიკისა და ლექსიკის დამახსოვრება, არამედ მოსწავლის უნარის განვითარება, რომ მან შეძლოს ენის გამოყენება რეალურ სიტუაციებში. კომუნიკაციური მიდგომა ამყარებს სწავლების ბუნებრივ გარემოს, სადაც მოსწავლეები მონაწილეობენ დისკუსიებში, თამაშებში, როლურ სიტუაციებში და ჯგუფურ დავალებებში. ასეთი აქტივობები ხელს უწყობს ენობრივი ბარიერის დაძლევას და მოტივაციის ამაღლებას.

ინგლისური სწავლების პროცესში ასევე დიდ მნიშვნელობას იძენს **კოლაბორაციული**, ანუ თანამშრომლობაზე დაფუძნებული სწავლება. ჯგუფური და წყვილური აქტივობები ხელს უწყობს მოსწავლეებს ერთმანეთისგან სწავლასა და კომუნიკაციის უნარის განვითარებაში. ერთობლივი პრეზენტაციები, დიალოგები, პრობლემის გადაჭრის დავალებები და ჯგუფური პროექტები აძლევს თითოეულ მოსწავლეს შესაძლებლობას მონაწილეობა მიიღოს საერთო მიზნის მიღწევაში.

ინგლისური ენის სწავლების მნიშვნელოვანი სტრატეგიაა **კულტურული** ასპექტების ინტეგრაცია. ინგლისურენოვანი კულტურის ელემენტების - ფილმების, სიმღერების, ლიტერატურისა და ტრადიციების შესწავლა მოსწავლეებს ეხმარება ენის უკეთ გააზრებაში და ამავედროულად უყალიბებს გლობალური მოქალაქეობის შეგრძნებას.

ციფრული **პლატფორმები**- Duolingo, Quizlet, BCC Learning English და სხვა, აძლევს მოსწავლეებს საშუალებას დამოუკიდებლად გაიმყარონ ცოდნა, გაიმეორონ ლექსიკა, ისწავლონ ახალი გამოთქმები და პრაქტიკაში გამოიყენონ ცოდნა.(researchgate.net)

შეიძლება ითქვას, რომ სწავლის სტრატეგია გულისხმობს შემეცნებითი პროცესების მიზანმიმართულ გამოყენებას სწავლის დროს. იგი აიოლებს ახალმიღებული ინფორმაციის აღქმას, გადამუშავებას და გონებაში შენახვას. სწავლის ეფექტური სტრატეგიები , როგორიცაა, მაგალითად, ინფორმაციის ორგანიზება, დამუშავება, შეჯამება და დასკვნების გამოტანა, ჩანაწერების გაკეთება, საკუთარი სწავლის პროცესის მონიტორინგი, სამუშაოს განაწილება-დაგეგმვა და სხვა, მოსწავლეს მაღალ სააზროვნო უნარებს (ტრანსფერის უნარს, ანალიტიკურ, შემოქმედებით და კრიტიკულ აზროვნებას)

უვითარებს, მაგრამ, სამწუხაროდ, მოსწავლეები უმეტესად სწავლის ისეთ პრიმიტიულ და ნაკლებ ეფექტურ სტრატეგიას იყენებენ, როგორიცაა მასალის გამეორება.

სწავლის სტრატეგიებს შორის ერთ-ერთი ცენტრალური ადგილი უჭირავს **კოგნიტურ** სტრატეგიებს, რომელთა საშუალებითაც მოსწავლე ცოდნას მოიპოვებს, გააანალიზებს, კრიტიკულად შეაფასებს, გონებაში ჩაიბეჭდავს, საჭიროების შემთხვევაში გამოიხმობს და სხვადასხვა სიტუაციაში გამოიყენებს.

არანაკლებ მნიშვნელოვანია **მეტაკოგნიტური** სტრატეგიები. მოსწავლის უნარი, გამოიტანოს დასკვნა იმის თაობაზე, რა და როგორ ისწავლა და დაგეგმოს საკუთარი თვითგანვითარება, მეტაკოგნიტური სტრატეგიაა. რაც უფრო მაღალია მოსწავლის მეტაკოგნიტური აზროვნება, მით უფრო ადეკვატურად იყენებს იგი სწავლის ეფექტიან სტრატეგიებს.

ეფექტიანი სწავლა მნიშვნელოვანწილად არის დამოკიდებული სწავლის **ემოციურ-მოტივაციურ** სტრატეგიებზეც, რომლებიც სწავლის პროცესს მუხტსა და ენერგიას აძლევს (Deci/Ryan 1993; Kuhl 1987) და მოსწავლეს შესასწავლი საკითხისადმი დადებით განწყობას უქმნის.

ეფექტიანი სწავლა **სოციალური ინტერაქციის** გზით მიიღწევა. შესაბამისად, სასწავლო გარემოში ცოდნის კონსტრუირების საუკეთესო საშუალებაა თანამშრომლობითი სწავლების გამოყენება, მაგალითად, ჯგუფური მუშაობა, დისკუსიები, ურთიერთსწავლება და სხვ.

რესურსების მოხმარება – რესურსებზე დაფუძნებულ სტრატეგიებს მიეკუთვნება სამუშაო კუთხე, მულტიმედიაური, ქსელური სასწავლო საშუალებები, მაგალითად, ბიბლიოთეკები, ინტერნეტი და სხვ. მნიშვნელოვან რესურსს წარმოადგენს სასწავლო დროც, რომლის სწორად გამოყენება ეფექტიანი სწავლის ერთ-ერთი აუცილებელი პირობაა.

კრიტიკული შეკითხვების ნაცვლად, შემაჯამებელი **უკუკავშირის** მიმცემი შეკითხვები ეხმარებათ მოსწავლეებს სწავლაში, შემაჯამებელი შეკითხვებით ნასწავლ მასალას მოსწავლე მომავალშიც წარმატებით გამოიყენებს. (Kuhl 1987)

იყავი **ინფორმირებული** – მაგალითად, ჯგუფური მუშაობის დროს, მასწავლებელი ჯგუფის შიგნით კლიმატს გონებით უნდა აკონტროლებდეს. რომელი მოსწავლე ან მოსწავლეები არიან დომინანტები, ვინ არ არის ჩართული მუშაობაში, ვინ უფრო ეფექტურად მუშაობს ჯგუფში.

გაკეთე **მკაფიო სტრუქტურა** – მუშაობის პროცესში აუცილებელია დაეხმაროთ მოსწავლეებს მკაფიო და კონკრეტული მითითებებით.

იყავით მზად **სტარტის დასაწყებად** – ყურადღებით დაგეგმილი თანამშრომლობაც კი შეიძლება არასწორად წარიმართოს. სწრაფად უნდა მოინახოს გზა პრობლემის დასაძლევად, კონფლიქტის მოსაგვარებლად გამოიყენეთ დადებითი ტონი. მათთან

ერთად უნდა ვიპოვოთ გზები, თუ როგორ გავაუმჯობესოთ ურთიერთთანამშრომლობა. (www.researchgate.net)

ძნელი სათქმელია, ჩამოთვლილ სტრატეგიათაგან რომელია ყველაზე მნიშვნელოვანი ეფექტიანი სწავლისთვის, რადგან მათ მეტწილად კომპლექსურად იყენებენ (Oxford 2010). შესაძლოა, სწავლის პროცესში შეინიშნებოდეს სწავლის რომელიმე სტრატეგიის დეფიციტი, მაგრამ მისი კომპენსირება მოხერხდება, თუ სხვა სტრატეგიები მაღალ დონეზე იქნება განვითარებული. თუმცა არსებობს ისეთი რთული და კომპლექსური დავალებები, რომელთა შესასრულებლად სწავლის ყველა სტრატეგიის ცოდნა და გამოყენებაა აუცილებელია.

საბოლოოდ, შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ ინგლისური ენის სწავლის წარმატება დიდწილად დამოკიდებულია სწავლების მიდგომებსა და გარემოზე. მასწავლებელმა უნდა გამოიყენოს მრავალფეროვანი მეთოდები, რომლებიც აერთიანებს კომუნიკაციურ პრაქტიკას, ტექნოლოგიურ რესურსებს, მოტივაციის სტიმულირებას, ჯგუფურ მუშაობასა და კულტურულ გამოცდილებას. სწავლის პროცესის ცენტრში უნდა იდგეს მოსწავლე, როგორც აქტიური მონაწილე, რომელსაც ეძლევა შესაძლებლობა გამოავლინოს ინტერესები, იმუშაოს საკუთარი ტემპით და გამოიყენოს ენა რეალურ კონტექსტში.

Bibliography

1. Deci/Ryan 2000- Self-Determination Theory and the Facilitation of Intrinsic Motivation
2. Kuhl J. 1987- Action Control: The Maintenance of Motivational State
3. Oxford R.-2010- Adult Language Learning: Personality type, Strategy
4. www.researchgate.net

Tamar Grigalashvili, Lida Oboladze, Anna Pipia

Akaki Tsereteli State University

Kutaisi, Georgia

e-mail: tamar.grigalashvili@atsu.edu.ge

<https://doi.org/10.52340/lac.2025.34.23>

SJIF 2025: 8.584

The effective strategies for enhancing English language learning in

Abstract

The article deals with the effective strategies for enhancing English language learning in the modern classroom, focusing on approaches that promote both linguistic competence and student engagement. It highlights the communicative method as one of the most successful ways to develop learners' ability to use English in real-life situations rather than merely memorizing grammar and vocabulary. The article

also emphasizes the significance of motivation and emotional involvement in achieving better learning outcomes. Teachers should create positive, supportive environments where mistakes are viewed as opportunities for growth. Another essential aspect discussed is the inclusion of cultural elements, which help students understand not only the language but also values and traditions of English-speaking societies.

რეცენზენტი: პროფესორი: ოლგა გუსევა